

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/435/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714212692
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714212692.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana v právnej veci navrhovateľa J. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX/X, XXX XX F., proti odporcovi I. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XX, XXX XX, v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 18C/138/2014-35 z 28. 01. 015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi prispievať na výživu navrhovateľa zvýšeným výživným po 70 € mesačne od 28. 08. 2014 vždy do 15 dňa v mesiaci (prvý výrok), vyčíslil dlh na výživnom za obdobie od 28. 08. 2014 do 28. 01. 2015 vo výške 184,05 €, ktoré odporcovi umožnil splácať mesačne po 30 € spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného zaplatenia dlhu pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej z nich (druhý výrok), vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol (tretí výrok), navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal (štvrtý výrok), čím došlo ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14C/135/2015 z 03. 11. 2005 právoplatného 08. 12. 2005 vo výroku o výživnom na Erika Jankoviča, narodeného 12. 07. 1992 (piaty výrok).

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že návrh navrhovateľa považoval za čiastočne dôvodný, pretože od poslednej úpravy výživného od decembra 2005 došlo k podstatnej zmene pomerov u navrhovateľa, ktorý dospel a študuje na vysokej škole, čím došlo ku zvýšeniu nákladov na zabezpečenie všetkých potrieb navrhovateľa; odporca sa na nich podieľa len plátbou bežného výživného, určeného doposiaľ vo výške 33,19 € mesačne, vzájomne sa nestretávajú. Súd skúmal možnosti a schopnosti odporcu na platenie vyššieho výživného. Zistil, že od posledného rozhodnutia odporca stratil zamestnanie vlastným pričinením, potom bol krátkodobo zamestnaný aj evidovaný na úrade práce. Odporca sa teda vlastným zavinením dostal do situácie, že zostal bez príjmu. Tvrdenia odporcu, že zo strany úradu práce mu bola odmietnutá pomoc, súd považoval za účelové. Z uvedeného je zrejmý ľahostajný postoj odporcu k zabezpečeniu prostriedkov či už na svoju obživu, ale aj na zabezpečenie prostriedkov na plnenie vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi, ktorá mu naďalej trvá. V súčasnosti je odporca zamestnaný a dosahuje príjem, z ktorého je možné uhrádzať vyššie výživné. Pokiaľ sa bránil tým, že je voči nemu vedené viacero exekúcií, súd konštatoval, že pri určení výživného má výživné prednosť pred inými výdavkami rodiča. Odporca sa spôsobom svojho života dostal do situácie, kedy mu vznikli rôzne pohľadávky titulom neplnenia si svojich finančných záväzkov a táto okolnosť sama o sebe nemôže mať vplyv na zbavenie sa vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi v rozsahu, na aký má nárok. Súd nezistil

žiadne okolnosti objektívneho charakteru, ktoré by bránili odporcovi zabezpečiť finančné prostriedky v dostatočnej výške tak, aby si plnil aspoň základnú výživovú povinnosť voči synovi. Hoci sa zamestnal, jeho príjem je na úrovni minimálnej mzdy, a preto nie je možné určiť výživné vo výške, ktorej sa domáhal navrhovateľ. Súd určil, že v súčasnej dobe je v schopnostiach odporcu platiť na výživu navrhovateľa zvýšeným výživným 70 € mesačne od podania návrhu od 28. 08. 2014. V súvislosti s týmto vznikol odporcovi dlh na výživnom vo výške 184,05 €, ktorý bol vyčíslený za 5 mesiacov ($70,00 \text{ €} - 33,19 \text{ €} = 36,81 \text{ €} \times 5 \text{ mesiacov} = 184,05 \text{ €}$). S prihliadnutím na súčasné zárobkové a majetkové pomery odporcu mu súd povolil splácať dlh v mesačných splátkach po 30 € splatných spolu s bežným výživným od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia dlhu. Pokiaľ však odporca čo i len jednu splátku na dlžnom výživnom neuhradí, stráca výhodu splátok a bude povinný zaplatiť celý dlh naraz.

Keďže súd nevyhovel návrhu navrhovateľa v celom rozsahu a určil nižšie výživné, ako sa navrhovateľ domáhal, vo zvyšnej časti návrh zamietol. Týmto rozhodnutím došlo ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 14C/135/2005 z 03. 11. 2005 vo výroku o výživnom na navrhovateľa.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a navrhovateľovi v prevažnej časti úspešnému účastníkovi, ktorému by patrila pomerná náhrada trov konania, ktorú si ale neuplatnil, náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a určil mu povinnosť platiť výživné vo výške 40 € mesačne od právoplatnosti rozhodnutia. Nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať vyššou sumou a ešte aj zaplatiť dlh na výživnom 184,05 €, hoci mu ich súd povolil splácať po 30 € mesačne. Od septembra 2014 pracuje na dobu určitú, a to iba na pomocné práce v drevovýrobe u I. H. - TECHNI-PAO, kde jeho mesačný čistý príjem predstavuje 198 €; iné príjmy nemá. Býva v ubytovni v R., náklady za bývanie platí vo výške 90 € mesačne; okrem toho platí na výživu navrhovateľa 33,19 € mesačne, náklady na cestovné do práce na G. R. ho vyjdú na 25 € mesačne a za stravu mesačne zaplatí 50 €. Nevlastní žiadny hnutelný ani nehnuteľný majetok. Poukázal na to, že súd sa nezaoberal otázkou výživného od matky navrhovateľa, ktorá má povinnosť podieľať sa na výživnom na syna, zvlášť za situácie, keď má vyšší príjem ako má on ako otec, a súd ani neskúmal, či sa navrhovateľ domáhal výživného aj od nej. Stratu predchádzajúceho zamestnania nevedel nijako ovplyvniť, čo ho veľmi trápi. Nemá iný príjem, ako príjem z pomocných prác vo výške 200 €, a keďže nevlastní nehnuteľný ani hnutelný majetok, mal za to, že v danom prípade sa jedná o zmenu pomerov závažného rázu, dotýkajúcu sa skutočnosti, na ktorých je založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu výživovacej povinnosti, a preto navrhol súdu prehodnotiť určenú výšku výživného s prihliadnutím na zmeny, ktorým na jeho strane došlo. Je si vedomý svojej výživovacej povinnosti voči synovi a chápe aj jeho potreby. Prvostupňový súd však nesprávne zistil skutkový stav pri vydaní svojho rozhodnutia, keď návrhu navrhovateľa na zvýšenie výživného vyhovel a v danej veci rozhodol nesprávne.

K odvolaniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ. Žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súhlasí s rozhodnutím okresného súdu, ako aj s jeho dôvodmi. Pri určovaní výživného má výživné prednosť pred inými výdavkami rodiča. Pred dvomi rokmi bol odporca povinný platiť výživné okrem navrhovateľa ešte aj na jeho brata, na každého po 33,19 €. Spolu to predstavovalo 66,38 €, čo sa od sumy 70 € veľmi nelíši. Odporca bol vlastníkom bytu, v ktorom navrhovateľ s matkou a bratom žijú, svoju polovicu predal tretej osobe, preto matka bola nútená zobrať si úver a túto časť bytu odkúpiť, aby neprišli o strechu nad hlavou; úver doteraz spláca. Okrem toho matka platí stravu, poisťky, nájom, inkaso, plní si teda voči nemu svoju výživovú povinnosť; náklady na školu podľa možnosti hradia spoločne. Odporca zjavne nemá vedomosť o tom, akou sumou prispieva na jeho výživu matka, pretože ho nezaujímajú otázky, kde navrhovateľ býva, kto jeho bývanie platí, z čoho sa stravuje, z čoho hradí náklady na školu. Od rozvodu rodičov v roku 2005 sa odporca o navrhovateľa nijako nezaujímal, neprispieval mu okrem výživného stanoveného súdom, dokonca si istý čas neplnil ani túto výživovú povinnosť. Navrhovateľ na to, aby pokryl všetky svoje výdavky, chodí na brigády a snaží sa privyrábať si. Výdavky, ktoré uviedol, riadne zdokladoval; boli to výdavky spojené hlavne s promóciami a prihláškami na inžiniersky stupeň štúdia. Nie sú tam zahrnuté náklady na skriptá za takmer už 4 roky jeho vysokoškolského štúdia a nie sú tam ani náklady vzniknuté počas štúdia na strednej škole, spojené

hlavne s maturitou a stužkovou. Na budúci rok bude písať diplomovú prácu a končiť inžiniersky stupeň vysokoškolského štúdia, s čím mu vzniknú ďalšie veľké výdavky.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené § 202 O. s. p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine (ďalej aj „ZR“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 77 ods. 1 prvá a druhá veta citovaného zákona právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 ZR). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov; dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 3, 4, 5 ZR). Cieľom zákonnej úpravy zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pre potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa; každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Pritom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že k vydaniu nového rozhodnutia o výživnom môže dôjsť len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru, tak na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách; môže ísť o subjektívne ale aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových a celkových majetkových pomerov a výdavkov. Je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Zmenu rozhodnutia o výživnom ako v budúcnosti zročných dávok pripúšťa § 78 ods. 1 ZR, ako aj § 163 ods. 1 O. s. p.; pri zmene pomerov zákon ukladá vždy prihliadnuť na vývoj životných nákladov (§78 ods. 3 ZR - tzv. valorizačná klauzula).

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné. Krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver. Rozhodnutie súdu vychádza zo správne zisteného skutkového stavu: súd vyhodnotil príjmy a výdavky odporcu, ale aj matky navrhovateľa, ktorú vypočul v konaní ako svedkyňu, zhodnotil zmenu pomerov za obdobie posledných 10 rokov, kedy došlo k poslednej úprave výživného pre v tom čase maloletého navrhovateľa a jeho brata, ktorý v súčasnosti tiež je plnoletý, je evidovaný na úrade práce a odporca už naňho výživné neplatí. Výživné pôvodne platil na obidve deti po 33,19 € (1.000 Sk), a teda treba prisvedčiť tvrdeniu navrhovateľa, uvedenému vo vyjadrení k odvolaniu, že pokiaľ odpadla odporcovi vyživovacia povinnosť voči jeho bratovi, v súčasnosti je povinný platiť výživné v podstate v rovnakej výške, ako platil na nich obidvoch spolu. Okresný súd zdôraznil zmenu pomerov na strane navrhovateľa ale i odporcu, keď konštatoval, že navrhovateľ bol žiakom deviateho ročníka základnej školy, v súčasnosti navštevuje štvrtý ročník Vysokkej školy technickej vo Zvolene, má za sebou bakalárske štúdium a druhý ročník magisterského štúdia ukončí na budúci rok. Prvostupňový súd správne ustálil výšku zvýšeného výživného, rešpektoval zdravotný stav a potreby navrhovateľa. Odporcom navrhované zvýšené výživné na sumu 40 € je neprimerane nízke vzhľadom na súčasné potreby navrhovateľa a na dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného. V neposlednom rade je potrebné prihliadnuť aj na postoj odporcu, ktorý okrem súdom stanoveného výživného na výživu navrhovateľa už ničím neprispieva. Z obsahu spisu vyplýva, že u nateraz posledného zamestnávateľa pracuje na dobu určitú ako pomocný robotník, jeho príjem predstavuje okolo 350 € brutto, z čoho sú mu

strhávané exekúcie a k rukám mu je vyplácaných potom 198 € netto. Z tohto platí ubytovňu, výživné vo výške 33,19 €, 25 € cestovné na G. R. a 50 € stravu. Jeho predchádzajúci príjem bol v podstate nulový, pretože bol nezamestnaný a ako sám tvrdil, býval aj pod mostom. Nemožno však opomenúť aj skutočnosť, že bol spoluvlastníkom trojizbového bytu vo F., kde po vyporiadaní BSM predal svoj podiel tretej osobe, v dôsledku čoho potom matka navrhovateľa bola nútená tento podiel odkúpiť a za týmto účelom si zobrať pôžičku, ktorú až do súčasnosti spláca. Pritom v predmetnom byte býva okrem matky aj navrhovateľ i jeho brat.

Odvolačný súd sa nemohol stotožniť s tvrdením odporcu, že matka navrhovateľa neprispieva na výživu navrhovateľa nijakým spôsobom, a že je povinnosťou navrhovateľa žiadať výživné súdnou cestou. Súdnou cestou je potrebné uplatňovať si nároky v prípade, že nedochádza k dobrovoľnému plneniu, čo v danom prípade preukázané nebolo. Keďže vyživovacia povinnosť voči deťom, nielen maloletým, je prvoradá a predchádza všetky ostatné výdavky rodičov, odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za správne a rozsudok v odvolaní napadnutej časti potvrdil.

Prvostupňový súd tiež správne vyčíslil zročné výživné za obdobie od podania návrhu, t. j. od 28. 08. 2014 (navrhovateľ pôvodne žiadal priznať výživné od 01. 08. 2014, potom svoj návrh upravil) do 28. 01. 2015, kedy súd rozhodol, svoj postup výstižne a podrobne odôvodnil, riadne a správne vyhodnotil, preto odvolací súd rozsudok aj v tejto časti potvrdil.

Odporca síce napadol rozsudok v podstate v celej časti, avšak z obsahu jeho odvolania odvolací súd mal za to, že napadol rozhodnutie vo výroku I., II., ktoré odvolací súd potvrdil. Prieskumu odvolacieho súdu bolo potrebné podrobiť aj súvisiaci výrok o trovách konania (výrok III), o ktorých okresný súd rozhodol tiež správne, keď navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania v dôsledku ich neuplatnenia si, keďže aj zo spisu vyplýva, že návrh na prisúdenie trov konania v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p. podaný nebol.

Podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže mu žiadne nevznikli, ani si ich neuplatnil.

Do výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa (výrok III.), ktorý bol v prospech odporcu, sa tento odvolať nemohol (nebol pasívne legitimovaný); V. výrok len konštatoval zmenu pôvodného súdneho rozhodnutia; preto zostali tieto výroky rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.